

Efterskolerne er *Kostskoler* ligesom Højskolerne, men søges af et stort Antal hjemmeboende Elever og er i det hele i højere Grad Egnsskoler end Højskolerne.

Der har i Udvalget været Enighed om, at Indførelsen af den tvungne Ungdomsskole ikke vilde gøre de private Efterskoler — som søges frivilligt af Eleverne — overflødige eller burde føre til en Indskrænkning i deres Virkefelt, idet man derved vilde berøve den danske Skole en hævdunden ejendommelig Skoleform, som siden den første Efterskole blev oprettet i 1875 har gjort en paaskønnet Indsats i Ungdomsopdragelsen og øvet Tiltrækning indenfor en stor Kreds af Befolkningen, ligesom den særlige Betydning, Grænseskolerne har haft for den sønderjydske Ungdom, er almindelig anerkendt. Om den Tilslutning, som Efterskolerne vedblivende og i stigende Grad har kunnet samle, vidner Skolernes Elevtal, der fra 1930 til 1938 er steget fra 1766 til 2698, en Stigning der særlig er foregaaet, efter at Efterskolernes Elevunderstøttelser ved Loven af 7. Maj 1937 var bragt op paa et mere rimeligt Beløb end hidtil.

Efterskolernes Undervisning dækker i sin nuværende Skikkelse vel ikke Undervisningen i den af Udvalget foreslaaede tvungne Ungdomsskole, hvor der gives Undervisningen i Arbejdskundskab en central Plads; men Efterskolerne rummer gennem Elevernes Ophold og Samvær paa Skolen i 3, 4 eller 5 Maaneder større Muligheder for en Frigørelse fra det daglige Milieu og Dannelsen af et Skoleliv, og Efterskolernes meget højere Timetal — som Regel 40 à 50 Timer om Ugen — giver Muligheder for en Kundskabstilægnelse og intellektuel Beskæftigelse, som er større end den tvungne Ungdomsskoles.

Herved løser Efterskolerne en vigtig Side af Ungdomsskolens Opgave, og naar hertil kommer de Muligheder, som Efterskolerne gennem Elevernes længere Ophold paa Skolen har for at øve en personlig Indflydelse paa dem af varig Betydning, har Udvalget ment, at et Ophold paa en Efterskole bør kunne træde i Stedet for den tvungne Ungdomsskole, og den fornødne Bestemmelse herom er optaget i § 1, Stk. 1 a, i Udvalgets Forslag om Ungdomsskolen.

Man har ved denne Bestemmelse ogsaa ønsket at anerkende Berettigelsen af Hjemmenes Adgang til at sende deres Børn paa en Efterskole, som de selv vælger, i Stedet for i den tvungne Ungdomsskole. Dette vil ganske vist faa mindre praktisk Betydning, fordi den ved Landbruget og Husholdningen paa Landet beskæftigede Ungdom er fritaget for at søge den tvungne Ungdomsskole, og Efterskolerne ligesom Højskolerne fortrinsvis søges af Landboudommen.

Det er derfor ogsaa naturligt, at der sikres Efterskolerne saadanne økonomiske Vilkaar, at de paa tilfredstillende Maade kan løse deres Opgave og øve Tiltrækning paa Eleverne, og Udvalget finder i saa Henseende, at en Forhøjelse baade af det direkte Tilskud og af Elevunderstøttelserne er rimelig og nødvendig, da i det store og hele de samme Betragtninger har Gyldighed her som fremhævet til Fordel for højere Tilskud til Højskolerne.

Allerede et i 1935 med Repræsentanter for Ministeriet og Efterskolerne nedsat Udvalg angaaende Tilskudsordningen for de private Efterskoler udtalte i sin Betænkning (1936), at kun en Forhøjelse af Skolernes Indtægter gennem forøget Statstilskud, forøgede Elevunderstøttelser eller andre Tilskud vilde kunne føre til en økonomisk tilfredsstillende Ordning. Et Skridt i denne Retning var Loven af 7. Maj 1937, der forhøjede Bevillingen til Elevunderstøttelser fra 6 Kr. maanedlig til 15 Kr. maanedlig pr. Elev, hvorved Bevillingen steg fra 68 235 Kr. til 179 200 Kr. (Finansaaret 1939—40 181 765 Kr.); heri er dog indbefattet Understøttelser til sønderjydske Efterskoleelever, der indtil da havde været afholdt af en særlig Finanslovbevilling paa 31 500 Kr. En Forhøjelse af det i Tilskudsloven af 11. Maj 1935 fastsatte direkte Tilskud har derimod ikke fundet Sted.